

Občané o účasti ve volbách

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2002</i>
Otázky:	<i>PV.35</i>
Termín terénního šetření:	<i>17. – 24. 10. 2002</i>
Počet respondentů:	<i>1017</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>29. listopadu 2002</i>
Kód tiskové informace:	<i>pv21129</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

Podruhé v průběhu letošního volebního roku CVVM SoÚ AV ČR zkoumalo názory veřejnosti na účast ve volbách. Osloveným byly předloženy teze, k nimž se jednotlivě vyjadřovali. Strukturu získaných odpovědí i přesné znění výroků přináší tabulka 1.*

Tabulka 1 - **Názory na volební účast (v %)**

	rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	+/-
Účast ve volbách je osobní věcí každého	54	37	6	1	91/7
Možnost volit je právem každého občana a je tedy potřebné tuto možnost využít	42	42	9	2	84/11
Jít volit není povinností, ale je to pro společnost potřebné	29	46	14	2	75/16
Jít volit je občanská povinnost každého	29	42	15	11	71/26
Prostřednictvím voleb se mohou podílet na rozhodování o věcech veřejných	16	43	27	10	59/37
Volby nemají význam, politici si stejně dělají co chtějí	22	33	29	11	55/40
Je jedno, jak volby dopadnou, pro obyčejného člověka se stejně nic nezmění	20	32	29	13	52/42
Můj hlas stejně nic nezmění	14	29	34	18	43/52
Účast ve volbách je zbytečná	5	13	34	40	18/74

Pozn.: Dotázaní se vyjadřovali zvláště ke každé kategorii, dopočet do 100 % v řádcích tvoří odpověď „nevím“. Údaje v posledním sloupci představují podíl součtů kategorií „rozhodně ano“+„spíše ano“ a „rozhodně ne“+„spíše ne“.

Z výsledků plyne, že postoj české populace k volbám a volební účasti jsou značně ambivalentní. Téměř všeobecně se dotázaní shodli na tom, že účast ve volbách je osobní věcí každého (91 %) a že možnost volit je právem, které je

* Otázka: **„Řekněte prosím, do jaké míry souhlasíte s následujícími výroky, které se vztahují k volbám. Řekl byste, že: ...“**

potřebné využít (84 %) – v obou případech nesouhlas nepřesáhl úroveň jedné desetiny mezi dotázanými. Kupodivu jen o něco menší shoda panuje současně u tezí, že volit není povinností, ale že je to pro společnost potřebné (75 %) a že jít volit je občanskou povinností (71 %). 59 % respondentů vyjádřilo přesvědčení, že se prostřednictvím voleb mohou podílet na správě věcí veřejných, ovšem zároveň s tím více než polovina respondentů vyjádřila svůj skeptický postoj k volbám souhlasem s myšlenkou, že volby nemají význam, neboť si politici „stejně dělají, co chtějí“ (55 %) a že je jedno jak volby dopadnou, protože „pro obyčejného člověka se stejně nic nezmění“ (52 %). 43 % dotázaných se ztotožnilo s tezí, že jejich hlas stejně nic nezmění. Výrazně nejnižší podíl souhlasu (18 %) se podle očekávání objevil v případě tvrzení, že účast ve volbách je zbytečná.

Tabulka 2 – **Souhlas s výroky o volbách a volební účasti (v %)**

	6/2002	10/2002
Účast ve volbách je osobní věcí každého	88	91
Možnost volit je právem každého občana a je tedy potřebné tuto možnost využít	83	84
Jít volit není povinností, ale je to pro společnost potřebné	72	75
Jít volit je občanská povinnost každého	68	71
Prostřednictvím voleb se mohou podílet na rozhodování o věcech veřejných	52	59
Volby nemají význam, politici si stejně dělají co chtějí	58	55
Je jedno, jak volby dopadnou, pro obyčejného člověka se stejně nic nezmění	56	52
Můj hlas stejně nic nezmění	45	43
Účast ve volbách je zbytečná	18	18

Dopočet do 100 % tvoří podíly nesouhlasících a těch, kdo odpověděli „neví“, velikost náhodné statistické chyby je +- 3 procentní body

Tabulka 2 ukazuje porovnání výsledků aktuálního šetření s výsledky výzkumu, který proběhl krátce před červnovými volbami do Poslanecké sněmovny. Lze konstatovat, že v porovnání s obdobím před sněmovními volbami se poněkud zvýšil podíl těch, kdo mají pocit, že se prostřednictvím voleb mohou podílet na rozhodování o věcech veřejných (nárůst o 7 procentních bodů), a že naopak mírně poklesl (o 4 procentní body) podíl lidí souhlasících s tvrzením, že bez ohledu na výsledek volby pro obyčejného člověka nic nezmění. Ostatní zaznamenané posuny nepřekročily úroveň náhodné statistické chyby.

Analýza dat z aktuálního šetření rovněž ukázala, že stoupenci parlamentních stran zaujímají k volbám a ke smyslu volební účasti v porovnání s celou populací (tj. celým souborem dotázaných včetně nevoličů, příznivců mimoparlamentních stran či nerozhodnutých) obecně poněkud příznivější postoje. Mezi samotnými parlamentními stranami nejsou rozdíly příliš výrazné, ovšem i tak lze říci, že volbám a účasti v nich přikládají relativně největší váhu přívrženci ODS. Kromě toho vcelku pochopitelně na volby a volební účast příznivěji pohlížejí ti, kdo by se podle vlastního vyjádření zúčastnili sněmovních voleb, kdyby tyto měly proběhnout v následujícím týdnu. Relativně lepší mínění o volbách a smyslu volební účasti dále vyjadřovali lidé s dobrou životní úrovní své domácnosti, dotázaní s vysokoškolským vzděláním a respondenti, kteří jsou spokojeni se současnou politickou situací.